

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 32Dz/1/2023
Identifikačné číslo spisu: 9623200363
Dátum vydania rozhodnutia: 15. februára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Anita Filová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9623200363.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte v zložení z predsedníčky senátu JUDr. Anity Filovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Mariána Fečíka, v disciplinárnej veci proti disciplinárne obvinenému Mgr. Q. N., X. E. X. F., pre závažné disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 2 písm. b/ v spojení s § 116 ods. 1 písm. a/ a § 116 ods. 2 písm. f/ zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v konaní o oznámení o zaujatosti prísediaceho sudcu prof. JUDr. Tomáša Strémyho vo vzťahu k poverenej zástupkyni navrhovateľa U.. O. Š., v konaní vedenom na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 33D/12/2022, takto

r o z h o d o l :

Prísediaci sudca disciplinárneho senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD. podľa § 24 ods. 2 zákona č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) v spojení s § 4 disciplinárneho súdneho poriadku a § 31 ods. 1 Trestného poriadku n i e j e v y l ú č e n ý z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 33D/12/2022.

O d ô v o d n e n i e

1. Disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov je s účinnosťou od 1. decembra 2021 upravené zákonom č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov [disciplinárny súdny poriadok (ďalej len ako „DSP“)].

2. Ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka spravodlivosti“) podala 11. mája 2022 návrh na začatie disciplinárneho konania (ďalej len „disciplinárny návrh“) proti Mgr. Q. N., X. E. X. F., za skutky bližšie opísané v disciplinárnom návrhu, ktorými sa mal disciplinárne obvinený dopustiť disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. b/ a f/ zákona č. 385/2000 Z.z. s tým, že navrhovaným disciplinárnym opatrením je zníženie funkčného platu o 70% na obdobie 1 roka. Tejto veci bola na Najvyššom správnom súde pridelená sp.zn. 33D/12/2022.

3. Dňa 7. februára 2023 oznámil svoju možnú zaujatosť k U.. Š. prísediaci sudca prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD., ktorý v súvislosti s ňou uviedol, že ide o jeho spolužiacku z vysokej školy v rokoch 2000-2005, ktorú nevidel od júna 2005.

4. Disciplinárne konanie vo veci sudcov procesne upravuje disciplinárny súdny poriadok s čiastočnou subsidiaritou Trestného poriadku (§ 4 disciplinárneho súdneho poriadku), pričom podľa predmetného ustanovenia sa na konania podľa disciplinárneho súdneho poriadku vzťahujú aj ustanovenia Trestného poriadku o vylúčení súdu a iných osôb, a to v prípade „ak tento zákon [rozumej disciplinárny súdny poriadok] neustanovuje inak a ak to povaha veci pripúšťa“ a ustanovenie § 4 disciplinárneho súdneho poriadku zároveň definuje aplikáciu ustanovení Trestného poriadku „primerane“. Najvyšší správny súd teda námietku zaujatosti preskúmal primerane aplikujúc ustanovenie § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

5. Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku je z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediálny úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

6. Účelom právnej úpravy vylúčenia z vykonávania úkonov disciplinárneho konania je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska aplikovateľnej právnej normy je právne významný vzťah sudcu, a to buď: (i) k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď má sudca osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom, vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť); (ii) k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho), pričom za takúto osobu sa nepovažuje svedok]; (iii) k zástupcom účastníkov konania. Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednanie a rozhodnutie veci nepostačujú subjektívne pocity, respektíve domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom.

7. Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že pre vylúčenie sudcu z prejednanie a rozhodovania vo veci je rozhodné, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom (resp. iným osobám alebo dotknutým orgánom), pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností. Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku. Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam o tom, že

sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci je nutné spájať nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid'. tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci Delcourt v. Belgicko, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)].

8. V posudzovanej veci prísediaci sudca „len“ dáva na vedomie možnú zaujatosť k poverenej zástupkyňi navrhovateľa, ktorú zdôvodňuje tým, že ide o jeho spolužiačku z vysokej školy, ktorú však od júna 2005 nevidel. V danej veci bol teda posudzovaný vzťah prísediaceho sudcu k zástupcovi účastníka konania - ministra spravodlivosti.

9. Najvyšší správny súd pripomína, že každé jedno vylúčenie je zásahom do ústavného práva na zákonného sudcu. Z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby pomer medzi prísediacim sudcom a poverenou zástupkyňou navrhovateľa nevedol k obave o nestranné rozhodovanie prísediaceho sudcu. S ohľadom na prezentovaný postoj prísediaceho sudcu v jeho oznámení však k takejto obave neprichádza, pretože samotný prísediaci sudca neprezentuje pochybnosti o tom, že je nezaujatý.

10. Dôvody na vylúčenie prísediaceho sudcu neboli zistené ani vo vzťahu k objektívnemu hľadisku zaujatosti, nakoľko už spomínaná intenzita vzťahu nie je spôsobilá vyvolať pochybnosti o tom, že rozhodovanie prísediaceho sudcu sa nemusí javiť ako nezaujaté či nestranné. Námietský senát v tejto súvislosti dodáva, že pre záver o spochybnení zdania nezaujatosti u prísediaceho sudcu by museli byť naplnené ďalšie relevantné okolnosti, ktoré však v danom prípade absentujú.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel Najvyšší správny súd k záveru, že skutočnosti, ktoré prísediaci sudca prof. JUDr. Tomáš Strémy, PhD. uviedol vo svojom oznámení nezakladajú dôvod na jeho vylúčenie z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde pod sp.zn. 33D/12/2022.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu (v zložení podľa § 24 ods. 2 disciplinárneho súdneho poriadku) v pomere hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.